

Konflikti

15 Ja tavs brālis pret tevi grēko, tad ej un uzrādi viņa vainu, kad esat divatā; ja viņš tevi klausā, tu savu brāli esi atguvis. 16 Ja viņš tevi neklausā, tad ņem līdzi vēl vienu vai divus, lai no divu vai trīs liecinieku mutes katrs vārds tiek apstiprināts. 17 Ja viņš tos neklausā, tad saki to draudzei; un, ja viņš neklausā draudzi, tad uzskati viņu par pagānu vai muitnieku. 18 Es jums saku: patiesi, ko vien jūs virs zemes siesiet, tas būs siets arī debesīs; un, ko vien jūs virs zemes atraisīsiet, tas būs atraisīts arī debesīs. 19 Un vēl es jums saku: ja divi no jums virs zemes vienprātīgi kaut ko lūgs, tad mans debesu Tēvs viņiem to piešķirs. 20 Jo, kur divi vai trīs ir sapulcējušies manā vārdā, tur arī es esmu viņu vidū." Mat. 18,15–20

Mīļā draudze!

Es jums gribu izstāstīt vienu stāstu:

Reiz viens svētais ienāca kādā ciemā. Tirgus laukumā viņš ieraudzīja vietējo priesteri. Priesteris sāka dižoties ar savu kalpošanu. "Es šeit esmu desmit gadus", sacīja priesteris. "Kad es ierados, ciemā katru dienu bija strīdi. Bet, pateicoties manai kristīgajai sludināšanai un mācīšanai, mums jau veselu gadu nav bijuši nekādi strīdi." "Es tevi apsveicu", atbildēja svētais vīrs. "Bet esi piesardzīgs, nedomā, ka tava sludināšana ir atņēmusi cilvēkiem vēlmi strīdēties." "Esi mierīgs", sacīja priesteris pašpārliecināts, "es kontrolēju šos ļaudis." Svētais vīrs iegāja veikalā un nopirka medu. Viņš lielu daudzumu medu sāka smērēt uz vienas sienas. Tūlīt liels bars mušu nolaidās uz medus. Tad atlidoja lielāki kukaiņi, kas gribēja noķert mušas. Pieskrēja kaķis, kas mēģināja ķert lielos kukaiņus. Suns gāja garām, redzēdams kaķi, viņš tam uzbruka. Jaunietis ieraudzīja, ka suns uzbrūk kaķim un sāta suni ar zaru. Suņa īpašnieks bija nikns un iekaustīja jaunekli. Jauneklis deva pretī. Ļoti ātri sapucējās liels pūlis, lai redzētu kautiņu, - vieni kļiedza, lai atbalstītu jaunekli, otri – suņa īpašnieku. "Lai uzturētu mieru", sacīja svētais vīrs priesterim, "ir jābūt visu laiku modram. Tavs darbs nekad nebūs pabeigts." Un svētais vīrs devās tālāk savā ceļā.

Tik tiešām, tā tas ir. Tieši tad, kad sākam atslābt, domājot, ka viss ir labi, var dabūt tādu bliezienu, ka grūti no tā atgūties. Un pēc tam mēs nevaram saprast, kā tas varēja notikt. Šajā stāstā svētais vīrs brīdināja priesteri no pašapmierinātības. Tas, ka cilvēki ir mierīgi, nenozīmē, ka tiem ir izzudusi vēlme strīdēties. Pēkšņi no sīkuma var izvērsties ķēdes reakcija, kas noved pie vispārēja kara. Katrs, kas iesaistās šajā strīdā, redz tikai mazu daļu, grib iegūt ātru labumu, vai vaino citu, nezinot, kas īsti ir noticis. Ko tur līdz visas iepriekšējās gudrās pamācības, ja pirksti niez un vēlme kauties ir tik liela?

Katra cilvēka dziļumos slēpjas mežonīgs zvērs. Mūsu tikumi un morāle, civilizācija un tradīcijas, ir tikai plāna kārtiņa, kas miera laikos var radīt ilūziju, ka mēs pēc būtības esam labi un saprotoši. Patiesībā mēs vienkārši neredzam, ka sēžam uz vulkāna.

Tāpat kā ģimene un darba vieta, arī draudzes un baznīcas nav nekādas miera ostas, kur nekad nestrīdas un vienmēr viss ir harmoniski un skaisti. Tā ir realitāte, un ir tikai labi, ja pēc iespējas ātrāk to saprot, lai nesanāktu vilšanās, un lai laicīgi sāktu reaģēt, kamēr nav par vēlu. Jēzus to ļoti skaidri apzinājās, un Viņš tāpēc deva Saviem mācekļiem konkrētus norādījumus kā rīkoties, ja sākas strīdi un nesaprašanās. Jēzus runā par trim dažādiem veidiem, kā risināt konfliktu. Viņš sāk ar ievadu: "**Ja tavs brālis pret tevi grēko, ...**" Tātad, gadījumā, ja tas skar tieši tevi, tad tu vari sākt rīkoties. Citos rokrakstos šis nosacījums tiek paplašināts: "**Ja tavs brālis vispār grēko, tad ...**" No vienas puses nevajag iejaukties visās lietās tikai tāpēc, ka man liekas, ka tur kaut kas nav pareizi. Tiešām, ir labi pieturēties pie tā, kas attiecas uz mani personīgi. No otras puses, var gadīties, ka notiek liela netaisnība, vai cilvēks ar savu rīcību met ēnu uz visu draudzi, tad malā stāvēšana var būt arī grēks, neraugoties uz to, ka tas mani tieši neskar. Ir jāizvērtē katru reizi no jauna, kā rīkoties konkrētā situācijā.

Par pašu pirmo veidu, kā risināt konfliktu, Jēzus iesaka – runāt ar savu pāridarītāju pa tiešo, zem četrām acīm. Tā ir lieta, ko daudzi cilvēki, arī esot vadošos amatos, nav iemācījušies. Daudz vieglāk ir runāt apkārt, aprunāt, sūdzēties citiem, klusēt un izlikties, ka nekas nav noticis, norīt to krupi, bet domāt sliktas domas par otru. Tādā veidā nekas netiek atrisināts, bet tiek veidota augsne lielākiem konfliktiem, kas agri vai vēlu nāks uz augšu.

Meklēt sarunu ar otru, izteikt savas jūtas un aizvainojumu, uzklausīt otra viedokli, - to sauc par tiešo komunikāciju. Tā ir lieta, ko var iemācīties. Bet tur ir vajadzīga arī drosme un vēlme atrast kopīgu valodu. Ļoti bieži otram ir savi iemesli, kāpēc viņš tā rīkojas vai runāja. Galu galā var izrādīties, ka arī viņam ir sava taisnība, un ka es pats nemaz neiedomājos, ka tā var būt. Šeit nav runa par to, ka man par katru cenu ir jāpatur pēdējais vārds, bet ka mēs viens otru sākam labāk saprast. Jēzus saka, ja otrs pieņem to, ko tu esi teicis, tu būsi atguvis savu brāli. Tieši pirms tam Viņš stāstīja līdziību par pazudušo avi, ko gans meklē, neraugoties uz to, ka viņam vēl paliek deviņdesmit deviņas citas. Meklēt pazudušo nav tikai mācītāja vai vadītāja uzdevums, bet mēs katrs esam atbildīgi viens par otru. Strīdos un konfliktos mēs varam zaudēt sev tuvus cilvēkus, Jēzus mūs aicina ar to nesamierināties, bet no savas puses darīt visu, lai atjaunotu kopību un sadraudzību.

Ko darīt tādā gadījumā, ja pāridarītājs neņem vērā, ko viņam saka, bet pastāv tikai uz savu taisnību un turpina tādā pašā garā darboties? Tad Jēzus aicina atkārtoti meklēt sarunu ar šo cilvēku, bet šoreiz divu vai trīs liecinieku klātbūtnē. Varbūt, ka es viens pats kaut ko esmu palaidis garām, varbūt, ka pārējie ar neitrālu skatu no malas spēj dot objektīvāku vērtējumu šim konfliktam. Vecajā Derībā ir teikts, ka nepietiek ar vienu liecinieku, lai pierādītu otra vainu. Ir vajadzīgi vismaz divi vai trīs. Tā arī šeit ir labi, ja izvērtē situāciju no dažādām pusēm. Ja arī šī saruna neko nemaina, tad, pēc Jēzus domām, atliek celt strīdīgo jautājumu visas draudzes priekšā. Ja arī tas neko nedod, tad lai to uzskata par pagānu vai muitnieku. Tas nozīmē – pārtraukt ar viņu kontaktēties un sadarboties. Jēzus vēl piebilst: ***“Patiesi, ko vien jūs virs zemes siesiet, tas būs siets arī debesīs; un, ko vien jūs virs zemes atraisīsi, tas būs atraisīts arī debesīs.”*** Tātad draudzes kopīgo lēmumu arī Dievs ņems vērā. Šī vieta arī no cita skatupunkta ir svarīga. Romas katoļu baznīca pamato pāvesta varu ar vietu no Mateja ev. 16. nod., kas vēsta, ka Jēzus ir nodevis Pēterim atslēgu varu - piedot vai nepiedot grēkus, atraisīt vai sasiet. Katoļu baznīca uzskata, ka Pēteris šo varu ir devis tālāk citam bīskapam, tas atkal citam, līdz mūsdienu pāvestam. To sauc par apustulisko sukcesiju, uz ko pēdējā laikā arī Latvijas Evaņģēliski Luteriskās Baznīcas vadība bieži atsaucās. Tomēr bībeliskais pamatojums šai mācībai ir visai apšaubāms, jo, kā to pierāda šodienas teksts, vara, piedot vai nepiedot, ir dota visai draudzei, ne kādām atsevišķām amatpersonām.

Bez tam arī gadījumos, kad kāds tiek izslēgts no baznīcas, mūsu bīskapi saka, ka tas attiecas tikai uz šo dzīvi, nevis uz pēcnāves dzīvi. Tas lai dod motivāciju atgriezties un mainīties. Tomēr Jēzus norāda, ka draudzes lēmumam būs daudz lielākas sekas, tas skar arī mūžīgo dzīvi. Es domāju, ka Viņš ļoti labi apzinājās, ka cilvēkiem gribas parādīt savu varu, un tāpēc Viņš tiem lika acu priekšā, ja tie tā rīkosies, tad lai apzinās, kādas sekas būs viņu lēmumam. Nevis Dievs ir tas, kas lemj par elli, bet mēs paši. Ar to mēs nonākam pie pēdējā jautājumu. Ja šo visu pārdomā, var ienākt prātā visādas pretrunas. Jēzus aicina izturēties pret cilvēku, kas neatgriežas no grēkiem, kā pret muitnieku un pagānu. Bet kā tad ir ar pašu Jēzu – Viņš visu laiku biedrojās ar muitniekiem, tautas nodevējiem, pat svinēja svētkus ar viņiem? Un kā ir ar pagāniem? Vai tad mēs paši neesam tieši šo pagānu pēcteči, kuri ir pieņēmuši evaņģēliju, kas arī mums tika sludināts? Kā ir ar ienaidnieku mīlestību, ar Jēzus aicinājumu netiesāties un nepretoties ļaunumam? Tēvreizē mēs lūdzam, lai mūsu parādus piedod, tāpat kā mēs esam piedevuši saviem parādnikiem. Kā tas iet kopā ar izslēgšanu no draudzes un nepiedošanu?

Tas viss norāda uz to, ka Jēzus mūs aicina izvērtēt sevi un arī savus konfliktus un strīdus Dieva priekšā. Man vienmēr atkal ir dota izvēle, vai es gribu turpināt strīdēties, tiesāt, norobežoties vai es gribu atvērties žēlastībai, dot vēl vienu iespēju mainīties, būt pacietīgs, meklēt sarunu. Šeit nav viena vienīgā pareizā atbilde, mēs vienmēr atkal redzam, cik grūti tas ir – savās attiecībās nonākt pie miera, nepieļaujot vēl lielāku ļaunumu. Lai to varētu izvērtēt, mums ir jāmeklē Dieva tuvums lūgšanā. Tāpēc Jēzus saka, ka tur, kur ir kopīga lūgšana, Viņš pats ir klātesošs. Viņa garā, Viņa vārdā mēs atradīsim risinājumu, lai ļaunums mūs neuzvarētu, bet mēs uzvarētu ļaunumu ar labu. Kopīga lūgšana ir veids, kas atjauno attiecības savā starpā un ar Dievu. Tāpēc tas ir tik svarīgi, ka lūdzam, lai iegūtu spēku izturēt netaisnību, palikt patiesībā un mīlestībā. Āmen.